

**ФІЗИЧНА ОСОБА ПІДПРИЄМЕЦЬ
АРХІТЕКТОР
ЗАЗУЛИЧ СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ**

**ЧЛЕН НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ АРХІТЕКТОРІВ УКРАЇНИ
ДІЙСНИЙ ЧЛЕН АКАДЕМІЇ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ**

кваліфікаційний сертифікат архітектора. «Розроблення містобудівної документації»
Серія АР №003307 від 14 липня 2016 року.

88015 м.Ужгород вул.Стрільнича 6
ідентифікаційний номер 2295501897
IBAN UA313122480000026007017000805 в АТ «КОМІНВЕСТБАНК»
+38 (050) 61 01 434, +38 (068) 902 15 22
e-mail: sergey.zazulich@gmail.com

З В І Т

**про стратегічну екологічну оцінку
детального плану території**

**«Будівництво пункту пропуску на українсько-польському
кордоні „Лубня-Волосате”, за межами населеного пункту, на
території Ставненської сільської ради Ужгородського району
Закарпатської області»**

УЖГОРОД - 2021

ЗМІСТ

1. МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

1.1 НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО

1.2 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ДПТ ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО

2. АНАЛІЗ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

2.1. ОСНОВНІ ЦІЛІ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ ТЕРИТОРІЇ ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОКЗ ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

2. 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1 ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ТА КЛІМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

3.2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я, А ТАКОЖ ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

3.2.1. SWOT- АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

3.3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

3.4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

4. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

5. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО -, СЕРЕДНЬО - ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

6. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

7. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА

7.1 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ

7.2 ОПИС ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

8. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

8.1 ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ

РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ (РНХ), ВИСНОВКИ.

ПЕРЕДМОВА

Документ державного планування, в даному випадку містобудівна документація (Детальний план території) «Будівництво пункту пропуску на українсько-польському кордоні „Лубня-Волосате”, за межами населеного пункту, на території Ставненської сільської ради Ужгородського району Закарпатської області».

Містобудівна документація розроблена згідно рішення шостої сесії восьмого скликання Ставненської сільської ради від 30.09.2021 року №236.

1. МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Ця концепція пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку регіонів та населених пунктів України.

Стратегічна екологічна оцінка дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку, села Лубня та інших населених пунктів Ставненської ОТГ.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Проведення СЕО складається з шести етапів:

Перший етап - підготовчий.

1.1. Ухвалення рішення щодо проведення СЕО сільською радою.

1.2. Визначення кола органів влади, які братимуть участь у консультаціях. СЕО передбачає необхідність проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я, яким має бути надана можливість прокоментувати екологічний звіт.

1.3. Визначення кола заінтересованих сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій та участі в розробці матеріалів СЕО. Це підвищить прозорість процесу СЕО, забезпечить можливість виявлення потенційного конфлікту цінностей різних соціальних груп, а також гарантуватиме, що важливі для громадськості питання будуть розглянуті під час визначення сфери охоплення СЕО.

1.4. Інформування громадськості. Вимоги щодо інформування громадськості сформульовані в ст. 5 «Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля». Інформування

громадськості є важливою складовою на усіх SEO. На підготовчому етапі необхідно проінформувати про початок процесу SEO.

Другий етап - визначення сфери охоплення SEO

2.1. Визначення ключових екологічних проблем. Огляд екологічних проблем необхідний для того, щоб допомогти зосередити SEO на тих складових довілля, які є важливими для даного населеного пункту. Наступні питання можуть допомогти у визначенні пріоритетності екологічних проблем: 1) Які проблеми є найдавнішими та найбільш значущими? 2) Які зміни відбуваються в довіллі? 3) Якою є історія та витоки цих проблем?.

Група з SEO має визначити головні екологічні проблеми на основі наявних аналітичних матеріалів.

2.2. Визначення просторових і часових меж оцінки. Просторовий масштаб оцінки має охоплювати природні, соціально-економічні та культурні ресурси та взаємозв'язки між ними, а також практику землекористування, на яку може потенційно вплинути будь-який з розроблених альтернативних сценаріїв.

2.3. Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо того, яка інформація має бути включена до екологічного звіту.

Третій етап - оцінка екологічної ситуації на території населеного пункту

3.1. Збір та аналіз інформації про поточний стан складових довілля, включаючи значення ключових екологічних показників. Необхідно визначити складові довілля (як екологічні, так і соціально-культурні), на яких буде зосереджено увагу SEO. Важливо визначити ключові показники, які характеризують стан складових довілля (наприклад, показники якості води, показники стану здоров'я населення, тощо). Ці показники дадуть можливість особам, котрі приймають рішення, оцінити зміни у довіллі, зосередивши увагу на тих параметрах, які реагуватимуть на зміни і створюватимуть зворотний зв'язок, а також на тих параметрах, моніторинг яких буде ефективним. Зібрана інформація дасть можливість оцінити поточний стан довілля.

3.2. Проведення аналізу трендів стану довілля. Якісна оцінка екологічних проблем розвитку території в минулому (з наголосом на головні тенденції та очікувані проблеми) є основою для початку розроблення документації з SEO.

Четвертий етап - проведення SEO (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довілля та відповідність регіональним екологічним цілям)

4.1. Оцінка ступеню врахування регіональних екологічних цілей. Для цього використовуються екологічне законодавство, регіональні стратегічні документи та екологічні програми Закарпатської області.

4.2. Проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей. Результати оцінки ступеню врахування регіональних екологічних цілей слід обговорити з громадськістю для того, щоб зібрати зауваження та пропозиції і врахувати їх в документації SEO.

4.3. Визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру. Чинники змін можуть бути антропогенними або природними. До чинників змін відносять також регіональну політику та управлінські дії. Зміни екологічної ситуації в населеному пункті часто обумовлені синергетичною взаємодією економічних, адміністративних, демографічних і соціально-культурних чинників, а також рівнем розвитку промисловості, сільського господарства, науки і технологій.

Зміна моделей розвитку; розширення або звуження взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, бізнесом і громадськими організаціями; зміни чисельності населення; зміни у практиці землекористування тощо.

П'ятий етап - розроблення документації SEO та передача на затвердження

5.1. Підготовка екологічного звіту та рекомендацій щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення які можуть бути результатом реалізації Генерального плану. Усі етапи проведення СЕО мають знайти своє відображення в екологічному звіті. На основі проведеного аналізу готуються рекомендації щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення.

Під час розроблення Звіту СЕО досить рідко розглядаються альтернативні варіанти. Частіше використовується більш гнучкий підхід, що передбачає аналіз різноманітних сценаріїв, який дозволяє розглядати різноманітні сценарії розвитку в усій їх багатоманітності.

5.2. Обговорення документації, збір і врахування пропозицій заінтересованих органів влади та громадськості. Обговорення документації СЕО є її суттєвою складовою, оскільки це дозволяє не лише ознайомити громадськість з результатами проведеної роботи, а й зібрати пропозиції зацікавлених органів влади та громадськості до звіту з СЕО.

5.3. Розроблення остаточного проекту документації з СЕО та передача в селищну раду для розгляду та ухвалення. Розробник СЕО забезпечує врахування в екологічному звіті рекомендацій заінтересованих органів влади та громадськості (громадських організацій). Невраховані рекомендації також мають бути відображені в документації з СЕО з поясненням причин неврахування.

5.4. Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації. Розроблена документація з СЕО має розміщуватися на веб-сайті селищної ради поряд із затвердженням Генеральним планом.

Шостий етап - моніторинг фактичного впливу впровадження звіту СЕО на довкілля

6.1. Створення системи моніторингу та оцінки впливу матеріалів СЕО на довкілля. Документація з СЕО має містити пропозиції щодо організації системи моніторингу впливу впровадження звіту СЕО на довкілля.

6.2. Утворення робочого органу з моніторингу впливу на довкілля. Для моніторингу має бути створений робочий орган при Ставненській сільській раді. До його складу можуть увійти члени робочої групи з СЕО, а також представники громадськості. Робочий орган з моніторингу має забезпечити доступ громадськості та органів влади до результатів моніторингу.

Шлях розвитку Ставненської територіальної громади складається з низки стратегічних напрямів розвитку, які вказують на шляхи досягнення саме цього Стратегічного бачення. Кожен зі стратегічних напрямів конкретизується у стратегічних і оперативних цілях, а саме;

- Сучасні, чисті, зелені, енерго-ефективні, комфортні для життя селі з розвинутою інфраструктурою, зручною для мешканців та гостей.
- Села сучасної, дружньої до довкілля, високотехнологічної промисловості, привабливі для іноземних інвестицій.
- Села успішних активних людей, креативних рішень, відкрите для сучасних бізнес-моделей та технологій.

Можливі чинники змін антропогенного та природного характеру

Основними антропогенними чинниками змін в населеному пункті є транспортне навантаження та недостатньо ефективна система поводження з твердими побутовими відходами, що призводить до забруднення довкілля.

Значним антропогенним чинником залишається велика кількість утворення твердих побутових відходів. Позитивним чинником змін антропогенного характеру має стати підвищення енергоефективності у сфері системи управління енергетичними ресурсами.

1.1 Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року», ухваленого Верховною Радою України 21 грудня 2010 року. В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 17.12.2012 р. № 659 затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2003/4/ЄС від 28.01.2003 про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року та підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Даний Закон розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДПТ та здійснення СЕО

З метою попереднього вивчення думки жителів села Ставне щодо розроблення даної містобудівної документації, в рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки ДПТ була складена Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, та оприлюднена на офіційному веб-сайті Ставненської сільської ради за сайт [http:// stav.gov.ua /](http://stav.gov.ua/) та в тижневиках «УЖГОРОД» і «КАРПАТСЬКИЙ ОБ'ЄКТИВ».

Протягом громадського обговорення Заяви про визначення обсягу стратегії екологічної оцінки (15 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

2. АНАЛІЗ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

2.1. Основні цілі детального плану території та його зв'язок з іншими документами державного планування

При розробленні даного ДПТ враховуються: Схема планування території Закарпатської області, Проект районної планівки Ужгородського району, проект Схеми планування території Ужгородського району, чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проектна документація, інформація з земельного кадастру, державних інтересів.

Під час розробки даної містобудівної документації визначились можливі планувальні обмеження використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами, надані пропозиції щодо можливого розташування об'єкту будівництва в межах проектної території із дотриманням вимог містобудівного, санітарного,

екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства, та визначаються заходи щодо реалізації містобудівної політики розвитку даної території, згідно п.4.1.ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території», для визначення містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки.

2.2. Законодавчі та нормативні підстави розроблення генерального плану

При розробці генерального плану керувались такими законодавчо - нормативними актами:

- Конституція України;
- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Закон України «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закон України «Про власність»;
- Закон України «Про автомобільні дороги»;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд України»;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- ПОРЯДОК розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації,
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»;
- ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту».
- ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці і дороги»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди»;
- ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація зовнішні мережі та споруди»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів.

При розробці детального плану враховані:

- Генеральний план с.Лубня;
- Схема планування території Закарпатської області,
- Проект районної планівки Ужгородського району,
- Проект Схеми планування території Ужгородського району Закарпатської області.

При розробленні містобудівної документації встановлені;

- Блакитні лінії – згідно ДБН Б.2.2-12:2019 «ПЛАНУВАННЯ І ЗАБУДОВА ТЕРИТОРІЙ» це лінії обмеження висоти та силуету забудови, спрямовані на регулювання естетичних та історико-містобудівних якостей забудови.
- Жовта лінія – згідно ДБН Б.2.2-12:2019 «ПЛАНУВАННЯ І ЗАБУДОВА ТЕРИТОРІЙ» не визначається для населених пунктів Закарпатської області, крім міста Ужгород.
- Зелена лінія – згідно ДБН Б.2.2-12:2019 «ПЛАНУВАННЯ І ЗАБУДОВА ТЕРИТОРІЙ» не визначається. В межах території охопленої детальним планом відсутні озеленені території загального користування, рекреаційні ліси та лісопарки, об'єкти природно-заповідного фонду, зони охоронюваного ландшафту.

Джерела вихідних даних

Матеріали надані Ставненською сільською радою, Ужгородською РДА, органами державної влади та іншими службами Закарпатської області.

Картографічна основа

Креслення та схеми генплану виконані на цифровій картографічній основі у державній геодезичній системі координат УСК-2000 масштабу 1:2000, яка надана Замовником.

Згідно пункту 1 статті 16 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» детальним планом враховані дані державного земельного кадастру, дані публічної кадастрової карти України та супутникових карт.

Географічне розташування об'єкту будівництва відносно населеного пункту

Територія розробки даного детального планування розташована за межами населених пунктів Ставненської територіальної громади і межує з державним кордоном з Польщею.

Будівництво даного Пункту Пропуску планується безпосередньо біля лінії державного кордону, на земельній ділянці площею 0.600 га. (орієнтовне розташування 49.050753; 22.707872), відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. №1142 до об'єктів митної інфраструктури, як складову частину Закарпатської митниці, Держмитслужби України.

Даний об'єкт відноситься до об'єктів державних та регіональних інтересів.

Об'єкти місцевих інтересів, розміщення яких на території детального планування та на суміжних територіях – **відсутні**.

Проект пункту пропуску «Лубня-Волосате» фігурує в національних і регіональних програмах будівництва та розвитку з 1990-х років, однак попри це, реальних кроків до його створення за ці роки здійснено майже не було. Унікальність цього проекту полягає в тому, що в разі його реалізації Закарпатська область вперше матиме наземне сполучення не з трьома, а з чотирма країнами – до Румунії, Угорщини та Словаччини долучиться Польща. Разом з тим, перед проектом стоять і унікальні за своєю природою виклики – високогірне розташування та заповідні території навколо ускладнюють проектування пункту пропуску, які накладаються на загалом погану ситуації з плануванням і будівництвом пунктів пропуску в Україні.

Адміністративний статус населеного пункту

Згідно Генеральної схеми території України головна ціль удосконалення розселення полягає у створенні містобудівних умов для забезпечення належних умов проживання для кожного громадянина (незалежно від місця його проживання) вільного доступу до всіх видів культурних послуг та інших ресурсів, необхідних для досягнення гідного життєвого рівня.

Виходячи з цього, а також завдань сталого розвитку населених пунктів із врахуванням адміністративно-територіального поділу України, економічного і соціального районування «Генеральною схемою планування території України» були намічені формування і розвиток систем розселення різного рівня: загальнодержавної, міжобласних, обласних, міжрайонних, районних і внутрішньорайонних.

В Генеральній схемі визначаються основні параметри перших чотирьох рівнів.

Згідно першого рівня — село Ставне входить до Львівської природної системи розселення (включає Волинську, Івано-Франківську, Закарпатську, Львівську, Рівненську та Чернівецьку області).

Згідно другого рівня село Ставне входить в Закарпатську обласну систему розселення (знаходиться в зоні з 2-годинною транспортною доступністю до обласного центру, в якому є комплекс установ обслуговування, що задовольняють спеціалізовані соціально-культурні запити населення).

Для забезпечення 1,5-годинної доступності населення до комплексу установ обслуговування епізодичного стандартного і частково спеціалізованого передбачене формування мережі міжрайонних систем розселення (третій рівень).

Село Ставне входить в Ужгородську міжрайонну систему розселення. Село є адміністративним центром Ставненської територіальної громади, Ужгородського району. Розташоване в гірській частині долини річки Уж. Село має залізничну станцію.

За даними сільської ради чисельність населення села на 01.01.2021 року становила 1623 особи, Село розташоване на трасі Н-13 «Львів-Самбір-Ужгород» за 60 кілометрів від обласного центру. Село розташоване у східній частині Ужгородського району.

Село Ставне (Феньвешвельдь у період 1939-1944 рр.). Розташоване на відстані 27 км від районного центру та за 15 км від Ужокського перевалу. Через село проходить залізниця Львів—Ужгород. Цей населений пункт розташований на річці Уж. Село має статус гірського.

Ставне вперше згадується в історичних джерелах 1844 року, коли було передано графам Другетам за розпорядженням угорського короля. З кінця XVII ст. село входить до складу володінь графа Верчені. Основним видом діяльності в селі було тваринництво, розводили велику рогату худобу, овець та свиней: вирощували овес та жито. З 1711 р. село входить до складу Ужгородської домінії. Селяни потерпають від кріпацтва. Оскільки біля Ставного не було орних земель ставняни були змушені заготовляти ліс, займатися виробництвом дранки та поташу. Іноді їх виганяли до Ужгорода або Великого Березного на різні роботи, не забезпечивши харчами та транспортом. Після відміни кріпосного права стан у селі не покращився — селянам надано лише одну дев'яту частину всіх земельних угідь села. У другій половині XIX ст. у Ставному зведений лісопильний завод, де працювали і чоловіки, і жінки. З січня 1919 р. село, як і Закарпаття, включене до складу Чехословаччини; в березні 1939 р. окуповане угорськими військами. З жовтня 1944 р. і до незалежності України село було складовою Радянської України.

Частини села: Лубенський потік (налічує 5 дворів), Вишній Кінець, Нижній Кінець, Платок (частина села, що розташована за річкою), Наберезі (6 дворів, розміщених на підвищенні), Лісковець (частина села, яка простяглася від центральної дороги всередині лісу, а перед масивом лісу росте багато кущів ліщини, яку в народі називають «ліска»).

Відомості про площу території

Загальна площа села Ставне складає 36,87 км².

Характеристика стану території населеного пункту та існуючі проблеми її використання

Територію сіл Ставне та Лубня становить сформована житлова та громадська забудова, інженерна і транспортна інфраструктура.

Житлова забудова переважно складається з індивідуальних житлових будинків садибного типу. Система громадського обслуговування представлена об'єктами управління, освіти, культури, охорони здоров'я, спорту, торгівлі, культового призначення.

Вулиці мають асфальтове та щебенево покриття. По всіх вулицях проведено зовнішнє освітлення. Тротуари та благоустрій наявні фрагментарно.

Основними проблемами є:

- недотримання нормативної віддалі від кладовища до житла;
- відсутність каналізації та поверхневого водовідведення.

Також у селі не вирішено питання працевлаштування частини працездатного населення.

Аналіз факторів що визначають конкурентні переваги та обмеження розвитку села.

Село Лубня – прикордонний населений пункт, який межують із Польщею. Зручне розташування сприяє інтенсивній забудові та економічному розвитку території.

Село повністю електрифіковане та газифіковане.

Зовнішні чинники.

Переваги:

- розміщення біля кордонів;
- наявність комунікаційних мереж;
- території сільради розташована в заповідній території (Бешадський національний парк з польського боку, Національний парк Ужанський – з українського). Притисянського парку, староріччя, ставка, що створюють потенціал для розвитку туризму та інших видів рекреації.

Обмежуючі чинники:

- скорочення обсягів промислового та сільськогосподарського виробництва;
- наявність потенційно підтоплюваних територій.

Аналіз об'єкту планової діяльності.

Територія даного детального планування розташована за межами села Лубня, яке є населеним пунктом Ставненської територіальної громади.

Будівництво даного ПП планується безпосередньо біля лінії державного кордону.

Земельна ділянка, на якій ведеться проектування, поки що не сформована, кадастровий номер не присвоєний, площа 0,600 га. Цільове призначення: 03.01 «Для будівництва та обслуговування будівель органів державної влади та місцевого самоврядування». Пункт пропуску має пасажирський профіль потоку з режимом роботи в денний час (8.00 – 20.00). Проектна пропускна спроможність пункту пропуску становитиме: 900 громадян/добу

В пункті пропуску планується розміщення представників прикордонної та митної служби.

Проектом передбачено будівництво таких об'єктів;

1. Модуль прикордонного та митного контролю.
2. Головний термінал пункту пропуску із приміщеннями сан.вузлів.
3. Модуль прикордонного та митного контролю.
4. Металевий навіс.
5. Стоянка для легкових електроавтомобілів із зарядними станціями.
6. В'їзд на територію господарського двору.
7. Підземний резервуар питної води з насосною станцією (заводського виготовлення).
8. Локальні очисні споруди з підземним резервуаром очищених стоків.
9. Підземні протипожежні резервуари.
10. Допоміжний майданчик 12х12 м..
11. Вольєр для утримання службових собак.
12. Майданчик для контейнерів з відходами.
13. Службова стоянка для легкових електроавтомобілів із зарядною станцією.
14. Комплектна трансформаторна підстанція.

Передбачається встановлення системи відео спостереження, монтаж турнікетів та шлагбаумів. Монтаж огорожі висотою 2,2 м, яка розмежовує „Зону виїзду з України” та „Зону візду в Україну”.

Також можливе розташування вольєру для службових собак.

Будівлі, споруди та майданчик запроектовані згідно з експлуатаційної доцільності, виконанням санітарних та протипожежних вимог, розв'язкою транспортних та людських потоків.

До всіх будівель та споруд забезпечений вільний під'їзд. Всі площадки, під'їзди та доріжки благоустроєні, типи покриття прийняті з дотриманням діючих норм, виходячи з

експлуатаційної доцільності. На ділянках без твердого дорожнього покриття, передбачено влаштування трав'яних газонів.

Територія повинна бути огорожена таким чином, щоб протидіяти несанкціонованому і неконтрольованому проникненню і переміщенню на територію або за її межі фізичних осіб, та транспортних засобів.

Утримання території повинно відповідати санітарним нормам. Люки, колодязі чи траншеї повинні бути закриті або огорожені на висоту не менше 1,0 м.

Проїзди, проходи повинні регулярно очищатися від сміття, в зимовий час – від снігу та льоду, посипатися піском.

Інженерне забезпечення, розміщення інженерних мереж та споруд

Інженерне забезпечення проекрованої забудови та благоустрою на території ДПТ передбачається згідно технічних умов, що видаються відповідними службами.

Робочий проект інженерного забезпечення об'єкту буде виконано на наступній стадії розробки проектної документації.

Водопостачання планується привозною питною водою від підземного резервуара та насосної.

Відведення господарсько-побутових стоків планується до запроектованих очисних споруд повної біологічної очистки, із скидом в водонепроникний резервуар очищених стоків.

Опалення об'єкту пропонується локальними засобами електричними конвекторами. Вибір обладнання вирішується на наступних стадіях проектування.

Електропостачання запроектованого об'єкту передбачається від існуючої електророзподільної системи села через ЗТП 10/0.4 кВт, згідно технічних умов експлуатаційних служб. Блискавкозахист будівель та споруд повинен відповідати вимогам ДСТУ Б В.2.5-38-2008.

Благоустрій території

Передбачені заходи із комплексного благоустрою та озеленення території. Необхідно виконати мощення проїздів та майданчиків, влаштувати освітлення та озеленення прилеглої території відповідно до державних будівельних норм. Роботи по благоустрою слід проводити після завершення будівельних робіт та очищенню території від будівельного сміття.

Використання підземного простору

Даний об'єкт будівництва не передбачає будівництво приміщень з використанням підземного простору. Підземний простір передбачається використовувати виключно для прокладання інженерних мереж.

Поводження з відходами

Для забезпечення виконання «Програми поведження з твердими побутовими відходами» (постанова кабінету Міністрів від 04.04.2004 р. № 265) проектом передбачається організація майданчика для контейнерів для збору побутових відходів із наступним вивозом для утилізації.

Майданчик повинен бути огорожений і мати тверде покриття, де будуть встановлені євроконтейнери місткістю 1,1 м³ кожен, виконані згідно стандарту EN 840-3, і один євроконтейнер для великогабаритних відходів (ВГО).

Вивезення контейнерів здійснюватиметься спеціальним автотранспортом. Вивезення та передачу відходів та санітарну обробку контейнерів проводить спеціалізоване підприємство, яке буде обране на конкурсній основі відповідно до ЗУ "Про житлово-

комунальні послуги", постанови Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 №1070 "Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів".

Небезпечні відходи мають відокремлюватись на етапі збирання чи сортування та передаватись спеціалізованим підприємствам, які отримали ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами. Небезпечні відходи, по мірі накопичення, передаватимуться на підставі укладених договорів спеціалізованим організаціям, які мають ліцензію на поводження з небезпечними відходами відповідно ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності».

При виникненні нештатної ситуації, кількісний та якісний склад відходів визначатиметься на місцях, по мірі їх утворення. Подальше поводження з відходами здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про відходи». Відходи будуть обліковуватися, та передаватися на утилізацію по мірі їх утворення.

Вплив об'єкту в частині поводження з відходами оцінюється як екологічно допустимим.

Збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. З цією юридичною особою буде укладений договір у порядку згідно ЗУ «Про відходи».

Техніко-економічні показники

№ п.п.	Назва	Показник	Характеристика
1	Об'єкти містобудування		Пункту пропуску на українсько-польському кордоні „Лубня-Волосате”
2	Місце розміщення об'єкту		за межами населеного пункту, на території Ставненської сільської ради
3	Площа земельної ділянки	га	0.6000
4	Площа забудови	м ²	11 84

3. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В СЕЛІ СОЛОМОНОВО ТА В ЦІЛОМУ ПО УЖГОРОДСЬКОМУ РАЙОНІ

3.1. Статистична інформація. Географічне розташування та кліматичні особливості

Місцезнаходження та рельєф

Ужгородський район межує з півдня і заходу з Угорщиною і Словаччиною, із півночі з Польщею. Зі сходу і південного сходу — з Берегівським та Мукачівським районами.

Щодо природно-географічних умов, то Ужгородський район у північній і східній частинах займає передгір'я останніх південних відрогів Карпат, так званого Вігорлато-Гутинського вулканічного хребта, який переходить у Потиську низовину. Як свідчать археологічні пам'ятки, відкриті за останню чверть століття, Ужгородський район у давнину був густо заселений, починаючи з давньої кам'яної доби і закінчуючи Середньовіччям.

Переважну більшість території району займає Закарпатська низовина, вона прилягає до Середньодунайської низовини (Панонії), а найвищою точкою Ужгородщини є вершина Дунавка, що підіймається на 1018 метрів над рівне моря. Значну роль у формуванні рельєфу відіграють річки Тиса, Уж та Латориця, які приймають води десятка безіменних потічків і малих річок. Крім того на низовинних територіях є багато штучних каналів, а також нараховується чимало ставків і водосховищ.

Клімат

Погоду в Ужгородському районі, в основному, формує західний та південно-західний перенос повітряних мас з Атлантики.

Повторюваність переносу повітряних мас з північного сходу, та півдня невелика. Для зимового періоду характерна циклонічна діяльність з районів Атлантики та Середземного моря. Досить часто теплі вологі повітряні маси переміщуються в район, викликають відлиги, підвищення температури повітря (від 0 до 10-15° тепла) та високу вологість повітря. Короткочасні зимові похолодання пов'язані, в основному, з поширенням з Північного Сходу холодного Сибірського антициклону.

Навесні відмічаються різкі переходи від тепла до холоду, особливо в березні та квітні, і навпаки. При переміщенні тропічних теплих і сухих повітряних мас в деякі дні температура повітря в березні може сягати 25° тепла, в квітні – 28-30° вище нуля.

При вторгненні арктичних холодних повітряних мас – температура повітря різко знижується, в квітні, травні відмічаються заморозки, в квітні 3-10° морозу, в окремі роки і до 14° нижче нуля, в травні від 0 до 5° нижче нуля. Відмічаються заморозки і в червні – але рідко – один раз в 3-5 років.

В літній період погоду Ужгородського району формує, в основному, західний та південно-західний перенос висотних повітряних мас, з районів Середземного моря та Атлантичного океану. З цими процесами, як правило, пов'язані значні дощі, сильні зливи, в окремі роки затяжні та тривалі.

Літом температура повітря (+30°C і вище) спостерігається в періоди, коли з Північної Африки переміщається на райони Закарпаття сухе тропічне повітря. Максимальна температура повітря в цей час може сягати 33-36°C. Перша половина осені тепла і суха (з деякими відхиленнями), друга – з частими дощами та туманами. В кінці жовтня, в листопаді збільшується повторюваність переміщення циклонів з заходу на Закарпаття, які несуть затяжні дощі, мряку, тумани, а на високогір'ї випадає вже сніг.

Середня річна температура повітря складає 9.6° тепла, найтеплішого місяця липня 20.5°, найхолоднішого місяця зими січня – мінус 3.1°. Максимальні температури повітря від 32° до 36° тепла найбільш часто спостерігаються в липні та серпні. 39° тепла було відмічено в липні 1952 року, в м. Ужгород. Температура повітря вище 30° тепла рахується небезпечною, а вище 40° тепла – дуже небезпечною.

Мінімальна температура повітря спостерігається найчастіше в січні – від мін 8 до мін 26°. Вірогідність температури повітря нижче 25° морозу в Ужгородському районі в грудні, січні, та лютому складає в середньому 6%. Досить часто зимою в Ужгородському районі відмічаються відлиги (температура повітря вище 0°C). за зиму відмічається від 30 до 60 днів з відлигами. Така велика повторюваність днів з відлигами пов'язана з відкритістю місцевості району західним, південно-західним і південним теплим і вологим повітряним масам. Температура повітря в такі дні може підвищуватись до 10-15°C.

В Ужгородському районі переважають вітри південно-східного напрямку. Протягом року в приземному шарі переважає південно-східний вітер (26%), східний – 14%, північно-східний, північний, північно-західний – 12%. В холодний період року переважає також південно-східний вітер. В травні поряд з південно-східним (19%) відмічається північно-східний вітер (17%). В червні-серпні майже рівна вірогідність вітрів північно-східного (16-18%), південно-східного (15%) і південно-західного (12-15%) напрямку. Штиль (без вітру) найбільш вірогідний (24-34% від загального числа випадків спостережень за вітром) з кінця літа до початку весни. Вітер зі швидкістю більше 6-9 м/с відмічається частіше з грудня по квітень.

Відносна вологість повітря характеризує стан насичення повітря вологою в процентах при даній температурі. Це добрий показник сухості клімату. Фізико-географічні умови території, рельєф, лісові площі території сприяють досить високій вологості повітря. Середня місячна вологість повітря зимою складає 80-84 %, літом – 67-69%. Середньорічна вологість повітря – 73%.

Максимальна кількість опадів за рік може бути 950-1000 мм. Мінімальні річна кількість опадів відмічена 416 мм. Максимальна місячна кількість опадів випадає в червні, липні та листопаді, мінімальна – в лютому. Найбільша добова кількість опадів спостерігається в теплий період року при сильних зливах.

В середньому за рік спостерігається 35, найбільше – 44 дні з туманами. В холодний період року (листопад – березень) з туманами в середньому спостерігається 30 днів, в теплий (квітень-жовтень) – 2 дні. Найбільша кількість туманів в листопаді – лютому.

Середня дата формування сталого снігового покриву в районі припадає на двадцяті числа грудня. Строки його появи сильно різняться із року в рік в залежності від характеру погоди та особливостей циркуляції повітряних мас в передзимовий період.

Середня тривалість періоду з стійким сніговим покривом в районі складають близько 50-60 днів. Однак, в 35% зим, сталий сніговий покрив взагалі не устанавлюється.

Висота снігового покриву невелика, і лише в окремі зими може бути більша 40 см. Сильні снігопади відмічаються рідко, але щороку відмічаються короткочасні сильні снігопади без тривалого збереження снігового покриву. Сильні снігопади завдають шкоди та викликають труднощі в роботі районного господарства. Під час таких снігопадів кількість опадів за добу перевищує 15-20 мм і більше.

Геологічна будова

У геологічному відношенні територія району розташована у зоні Закарпатського внутрішнього прогину, що складений Мукачівською і Солотвинською улоговинами з накладеною на них Вигорлат-Гутинською грядою. До них з півдня прилягає Паннонський серединний масив. Поширені осадові, магматичні утворення від верхньо-протерозойських до четвертинних. У всіх тектонічних зонах зустрічаються відклади юрської системи. Відклади крейдової системи беруть участь у будові фундаменту Закарпатського внутрішнього прогину. До них тут відносять теригенно-карбонатну флішодного типу товщу, складену чорними аргілітами, алевролітами, пісковиками, мергелями й вапняками. Потужність цієї товщі сягає кількох сотень метрів.

В цілому ґрунти Ужгородського району сформувались в умовах помірного клімату з достатнім зволоженням, тому переважають різновиди дерново-підзолистих ґрунтів на низинній території та бурі гірсько-лісові, лучно-лісові у гірській місцевості.

Буроземно-підзолисті ґрунти, поширені на виположених формах рельєфу горбів, гряд у передгір'ї і високих терас гірської частини. Вони утворились на досить глибоких товщах делювіальних і давньоалювіальних переважно нещербистих відкладів. На їх формування вплинули два основні процеси ґрунтоутворення; буроземний, що відбувався під впливом лісової рослинності, і псевдопідзолистий або лессіваж, викликаний надмірним зволоженням і поверхневим оглеєнням, яке зумовлює відновлення окисного заліза, переведення його у двовалентний рухомий іон і збільшує рухомість гумусових речовин. Ці сполуки перерозподіляються по профілю ґрунту за підзолистим типом, але без тих глибоких хімічних перетворень, які властиві справжньому підзолистому процесові.

Будова ґрунтового профілю і властивості його горизонтів спричиняють незадовільний водно-повітряний режим ґрунтів. Вони швидко насичуються вологою, а надлишок опадів утворює поверхневий стік, який зумовлює змив та розмив верхніх горизонтів. Не випадково ґрунти цього типу найбільш піддаються водній ерозії.

Наявність потужного та практично водонепроникного ілювіального горизонту викликає застій вологи у верхніх горизонтах, спричиняє поверхнєве або наскрізне оглеєння ґрунту, що призводить до переважання анаеробних умов життєдіяльності мікроорганізмів, погіршує перехід поживних речовин у доступні для рослин форми.

Варто відмітити, що загальна характеристика геологічної будови проекрованої території має суттєве значення при інженерно-будівельному освоєнні території. Територія району характеризується підвищеною сейсмічністю.

Ґрунтовий покрив

В цілому, ґрунти району сформувались в умовах помірного клімату з достатнім зволоженням, тому переважають різновиди дерново-підзолистих ґрунтів на низинній території та бурі гірсько-лісові, лучно-лісові на горбогір'ї.

В рівнинній частині вони утворилися як на давніх, так і на сучасних річкових відкладах. Неглибоке залягання ґрунтових вод сприяє їх оглеєнню, а наявність ділянок лісу – опідзоленню.

Дернові ґрунти мають різний ступінь опідзолення і оглеєння, тому виділяють такі їх відміни: дерново-опідзолені, глейові, дерново-глейові ґрунти. Перші розвинулись на підвищених ділянках тераси, де ґрунтові води залягають на більших глибинах; вони мають кращі водоповітряні властивості, але менш гумусовані. Дернові глейові ґрунти утворилися там, де ґрунтові води залягають близько до поверхні, а після злив застоюються і на поверхні. Процес оглеєння охоплює весь профіль ґрунту, що негативно відбивається на рості рослин. Ґрунти при висиханні тріскаються на великі брили, це заважає їх обробітку.

Ґрунтовий покрив проекрованої території характеризується відносною однорідністю, що зумовлено обмеженими розмірами даної території та її геоморфологічними особливостями. На території проектування – дерново буроземні опідзолені ґрунти.

При проведенні будівельних заходів варто знімати родючий шар ґрунту потужністю 20 см, що дозволить вирішити деякі проблеми формування системи зелених насаджень. Фактор ґрунтових умов в даній ситуації не є обмеженням.

Рослинність

Деревна рослинність на території проектування частково наявна. Трав'яниста рослинність на території розробки генплану представлена бур'янами: осот польовий, мишій, щиріця, свиріпа, лобода, пирій та ін.

Повітряне середовище

За метеорологічними умовами проєктований регіон відноситься до територій з високим потенціалом забруднення повітря та досить несприятливими умовами розсіювання промислових викидів (Районування України за потенціалом забруднення). Із загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря найбільше забруднень припадає на Ужгородський район – 27,07%.

Стан повітря залежить від обсягів забруднюючих речовин стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

Основну частку у забруднення атмосферного повітря вносить транзитний транспорт. Частка викидів від автотранспорту до загального обсягу викидів складала понад 81%.

Основними джерелами забруднення в селі є промислові підприємства, чисельні АЗС.

Водний басейн

Поверхневі води району представлені річкою Латориця, Тис та Уж. На відміну від поверхневих, підземні води більш захищені від антропогенного впливу.

Забруднення підземного водоносного горизонту на території садибної забудови пов'язане з порушеннями санітарних вимог щодо обладнання та будівництва вигрібних ям, надвірних вбиралень, гноєсховищ, внесення мінеральних добрив, тощо.

На даний час розроблена проектна документація на влаштування системи централізованого водовідведення села та розпочинається їх будівництво.

Стан ґрунтів

Спеціальні роботи (геохімічна зйомка) щодо вивчення стану ґрунтів в селі впродовж останніх 20-ти років не виконувались. Регулярне спостереження за санітарним станом ґрунтів не проводиться.

Земельні ресурси зазнають негативного впливу від накопичень побутових відходів (від господарської діяльності як мешканців, так і підприємств) значна частина яких могла б знайти застосування як вторинна сировина. На території села і району відсутні підприємства з перероблення та утилізації відходів виробництва.

Вивезення твердих побутових відходів з території населеного пункту здійснює ТОВ «АВЕ Ужгород». Вивіз будівельного сміття та ТПВ здійснюється на централізоване сміттєзвалище в с.Барвінок.

Одним із суттєвих джерел забруднення ґрунтів є кладовище. Санітарно-захисна зона від території діючого кладовища до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м, а від закритих (з закінченим кладовищним періодом) – 100 м. Відстань від діючого кладовища не дотримується.

Інженерно-будівельна оцінка території

Відповідно схеми інженерно-геологічного районування України територія Ужгородського району, і зокрема села Лубня і Ставне, відноситься до території підвищеної складності будівельних умов освоєння.

Територія проектування відноситься до сейсмічно активних зон, про що свідчить Карта загального сейсмічного районування території України (згідно ДБН В.1.1-12:2014 «Будівництво в сейсмічних районах України», де відображені величини сейсмічності, які необхідно враховувати:

- відповідно карти «А», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС1 згідно з ДБН В.1.2-14, а також класу наслідків (відповідальності) СС2 - для будівель заввишки до 73,5 м – 7 бальна зона;
- відповідно карти «В», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС2 згідно з ДБН В.1.2-14 - для будівель заввишки від 73,5 м до 100 м, а так само об'єктів, які належать до потенційно небезпечних, але не ідентифікуються як об'єкти підвищеної небезпеки відповідно до ЗУ «Про об'єкти підвищеної небезпеки», територія відноситься до 7-бальної сейсмічної зони;
- відповідно карти «С», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідності) СС3 згідно з ДБН В.1.2-14 необхідно враховувати 8-бальну сейсмічність території.

Існує небезпека проходження транзитних сейсмічних хвиль від осередків, поширених на території Румунії та Угорщини.

Фактор інженерно-будівельної оцінки необхідно враховувати при визначенні вартості будівельного освоєння території.

Територія розробки генплану відноситься до III Б архітектурно-будівельного кліматичного району України, згідно ДБН Б.2.2-12:2019 ДСТУ – Н Б В.1.1-27:2010, листа закарпатського обласного центру з гідрометеорології з наступними кліматичними характеристиками:

- середня літня температура +20°C,
- середня зимова від 5 до –5°C,
- найнижча температура досягає –27°C, найвища +37°C,
- середня кількість опадів 800-870 мм,
- середньорічна вологість повітря 73%,
- середня висота снігового покриву 15-25 см,
- максимальне снігове навантаження - 138 кг/м²,
- швидкісний натиск вітру - 27 кгс/м²
- нормативна глибина промерзання ґрунту - 0,65 см.

3.2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, а також прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

В цілому по Закарпатській області протягом 2020 року відбулося незначне зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення. Обсяги забруднюючих речовин, які надійшли у повітряний басейн у 2019 році від стаціонарних джерел забруднення, за даними Головного управління статистики, зменшились в порівнянні з 2018 роком на 6,5% і складають 3,7 тис.тонн проти 3,9 тис.тонн у 2018 році. Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин 20,4% складають речовини, що належать до парникових газів, зокрема, метан. Крім того, 0,3 млн.т становлять обсяги викидів діоксиду вуглецю.

Зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відбулось за рахунок основних забруднювачів атмосферного повітря в регіоні ПАТ «Закарпатгаз» та магістральних газопроводів УМГ "Прикарпаттрансгаз" Закарпатського обласного лінійного виробничого управління магістральних газопроводів, конкретніше від кількості об'ємів перекачаного цими підприємствами газу.

Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря області у 2019 р. (тонн)

	Обсяги викидів, тонн		Збільшення (зменшення) викидів у 2019р. проти 2018р..	Обсяги викидів у 2019р. до 2018р., %	Викинуто в середньому одним підприємством
	у 2019р.	у 2018р.			
По області	3711,7	3972,0	-260,3	93,4	20,5
м.Ужгород	120,6	69,1	51,5	174,5	2,9
м.Берегово	146,5	76,6	-69,9	191,3	20,9
м.Мукачево	220,3	278,2	-57,9	79,2	9,2
м.Хуст	30,2	12,3	17,9	246,7	3,8
м.Чоп	5,9	5,4	0,5	108,7	2,0
Берегівський	11,2	701,9	-690,7	1,6	3,7
В.Березнянський	2,0	15,9	-13,9	12,8	1,0
Виноградівський	21,8	44,4	-22,6	49,0	1,8
Воловецький	651,4	295,4	356,0	220,6	130,3
Іршавський	29,9	24,4	5,5	122,8	6,0
Міжгірський	174,7	205,3	-30,6	85,1	58,2
Мукачівський	40,1	31,7	8,4	126,7	3,6

	Обсяги викидів, тонн		Збільшення (зменшення) викидів у 2019р. проти 2018р..	Обсяги викидів у 2019р. до 2018р., %	Викинуто в середньому одним підприємством
	у 2019р.	у 2018р.			
Перечинський	226,7	223,4	3,3	101,5	32,4
Рахівський	58,4	62,0	-3,6	94,2	5,3
Свалявський	476,7	396,9	79,8	120,1	39,7
Тячівський	62,2	109,1	-46,9	57,0	6,9
Ужгородський	1274,0	1122,8	151,2	113,5	98,0
Хустський	159,1	297,2	-138,1	53,5	31,8

*Обсяги викидів забруднюючих речовин (без діоксиду вуглецю) в атмосферу від
стаціонарних джерел забруднення за видами у 2019 році*

	Обсяги викидів				
	тонн	у % до 2018р.	у % до підсумку	у розрахунку	
				на 1 особу, кг	на 1 км2 площі області, кг
1	2	3	4	5	6
Усього	3711,7	93,4	100,0	3,0	291,0
у тому числі					
діоксид сірки	158,2	92,7	4,3	0,1	12,4
діоксид азоту	936,9	138,3	25,2	0,7	73,5
оксид азоту	26,0	159,7	0,7	0,0	2,0
оксид вуглецю	1267,6	127,4	34,2	1,0	99,4
метан	758,3	51,5	20,4	0,6	59,5
неметанові леткі органічні сполуки	207,0	73,5	5,6	0,2	16,2
сажа	135,6	86,1	3,7	0,1	10,6

Стан повітряного середовища в Ужгородському районі

За метеорологічними умовами Ужгородський район відноситься до територій з високим потенціалом забруднення повітря та досить несприятливими умовами розсіювання промислових викидів (Районування України за потенціалом забруднення).

Стан повітря залежить від обсягів забруднюючих речовин стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

Протягом 2019 року відбулося незначне зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення. Обсяги забруднюючих речовин, які надійшли у повітряний басейн у 2019 році від стаціонарних джерел забруднення, за даними Головного управління статистики, зменшились в порівнянні з 2016 роком на 34,2% і складають 3,2 тис.тонн проти 4,9 тис.тонн у 2016 році. Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин 54,6% складають речовини, що належать до парникових газів, зокрема, метан. Крім того, 0,2 млн.т становлять обсяги викидів діоксиду вуглецю.

Із загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря найбільше забруднень припадає на Ужгородський район - 27,07%.

Сучасний стан (2013-2020 рр.) навколишнього природного середовища у с.Ставне характеризується як відносно стабільний. Висновок базується на доповідях Департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської ОДА, натурних спостережень.

На території села Ставне потужних джерел забруднення немає.

Основними стаціонарними джерелами забруднення повітря на даній території є індивідуальні котельні виробничих та громадських об'єктів,

Обсяги викидів забруднюючих речовин у повітря пересувними джерелами у 2019 р. році становила 62% до 2016 р. Такі рівні забруднення повітря пересувними джерелами перш за все зумовлені збільшенням кількості автотранспорту, погіршенням технічного стану автомобільного парку, незадовільною якістю палива, відставанням темпів розвитку вуличної мережі, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит).

Основну частку у забруднення атмосферного повітря вносить транзитний транспорт. Частка викидів від автотранспорту до загального обсягу викидів складала понад 86%.

Через село Ставне проходить автодорога Н-13 «Львів-Самбір-Ужгород», та Львівська залізниця.

Хімічно агресивні елементи й сполуки що містяться у вихлопних газах, крім негативного впливу на здоров'я населення, також спричиняють руйнування житлових будинків, пам'яток архітектури тощо. Також прискорюються процеси корозійного руйнування металоконструкцій, кабельних мереж, металевої покрівлі, втрачають естетичний вигляд пофарбовані фасади будівель.

Водний басейн

Річки Закарпатської області в географічному плані розміщені та належать до басейну одного із найбільших приток ріки Дунай – річки Тиса, яка є основною водною артерією області. Загальна протяжність річки Тиса — 967 км, з них в межах України – 262 км. Всі річки беруть свій початок у високогірній частині Карпат.

Територія області перерізана густою річковою мережею, і її середня густина складає 1,7 км/кв. Всього в області протікає 9426 рік, сумарною довжиною 19723 км. Загальна довжина 155 річок, кожна з яких довша 10 км, становить 3,43 тис.км. З них ріки Тиса, Боржава, Латориця та Уж мають довжину більш як 100 км кожна.

Поверхневий стік на території області формують правобережні притоки р. Тиса – ріки Тересва, Терєбля, Ріка, Боржава, що впадають в р. Тиса та ріки Уж і Латориця, які впадають в ріки Лаборець та Бодрог на території Словаччини.

Поруч з територією села Ставне поверхневі води представлені р.Уж та мережею струмків.

На відміну від поверхневих, підземні води більш захищені від антропогенного впливу. Однак, їх якість здебільшого залежить від якісних характеристик поверхневого стоку. Генеральним планом на значній частині селища планується будівництво мережі напірної господарсько-побутової каналізації, яка охопить як вже існуючу забудову так і нові об'єкти.

Забруднення підземного водоносного горизонту на території садибної забудови пов'язане з порушеннями санітарних вимог щодо обладнання та будівництва вигрібних ям, надвірних вбиралень, гноєсховищ, внесення мінеральних добрив, тощо. Об'єкти громадської та житлової забудови частково обладнані центральною каналізацією всього на 56%. Мешканці садибної забудови, на даний час в основному, користуються вигребами.

Для забезпечення санітарно-епідеміологічної безпеки та охорони від випадкового або навмисного забруднення поверхневих чи підземних джерел і водопровідних споруд системи централізованого питного водопостачання (незалежно від форми власності або відомчої підпорядкованості),

а також прилеглих до них територій слід передбачати дотримання параметрів зон санітарної охорони (відповідно до вимог ДБН В.2.5-74:2013) та дотримання у межах даних зон режимів господарської діяльності, визначених Постановою Кабінету Міністрів України №2024 від 18.12.1998 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Стан ґрунтів

Спеціальні роботи (геохімічна зйомка) щодо вивчення стану ґрунтів в селі впродовж останніх 20-ти років не виконувались. Регулярне спостереження за санітарним станом ґрунтів не проводиться.

На сільгоспугіддях спостерігаються підвищені концентрації сполук міді, цинку що пов'язано із добрив для живлення та росту плодових дерев, зокрема яблук. Вміст загальної сірки по всій території перевищує ГДК. По сумарному показнику більше половини території характеризується помірним рівнем забруднення із локальними ділянками сильного забруднення.

Земельні ресурси зазнають негативного впливу від накопичень побутових відходів, значна частина яких могла б знайти застосування як вторинна сировина. На території селища і району відсутні підприємства з перероблення та утилізації відходів виробництва.

Вивезення твердих побутових відходів з території селища здійснює ТОВ «АВЕ Ужгород». Вивіз будівельного сміття та ТПВ здійснюється на централізоване сміттєзвалище

Земельні ресурси зазнають негативного впливу від накопичень побутових відходів, значна частина яких могла б знайти застосування як вторинна сировина. На території селища і району відсутні підприємства з перероблення та утилізації відходів виробництва.

Ще одним суттєвим джерелом забруднення ґрунтів є кладовища. На території села є діюче кладовище. Генпланом встановлена санітарно-захисна зона від території діючого кладовища - 300 м. Частина існуючих житлових будинків і об'єктів громадської забудови попадають в цю зону.

Протягом останніх років на підприємствах сільськогосподарського виробництва використовуються мінодобрива, які зберігаються на їх території. Пестициди для роздрібною реалізації завозяться в обмеженій кількості і зберігаються безпосередньо у пунктах реалізації в заводській упаковці. До них відносяться засоби захисту рослин та добрива, а також супутні товари по догляду за присадибними ділянками.

Забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також повітря через незадовільний стан покриття вулиць.

Радіаційний стан

Згідно постанови Кабінету Міністрів України №106 від 23.07.1991 і №600 від 29.08.1994, село не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на Чорнобильській АЕС. Середнє значення експозиційної дози гамма-випромінювання знаходиться в межах норми і складає 11,5 мкР/год. (в діапазоні від 11 до 30 мкР/год.).

Дозиметричний паспорт с.Ставне не розроблявся, радіаційне обстеження не проводилось. Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми згідно БДУ – 91.

Виходу радону не зареєстровано. Система планувальних обмежень відсутня.

Електромагнітне забруднення

Електропостачання с.Ставне на даний час забезпечується по лініях електропередачі 1 кВ, 10 кВ, 35 кВ.

Передача та розподіл електроенергії між споживачами села здійснюється по лініях електропередачі до 1кВ через трансформаторні підстанції (ТП-10/0,4 кВ).

Акустичний режим

Транзитний транспорт, який проходить через населений пункт спричиняє шум, погіршує екологічний стан.

Система організації руху та реконструкція вуличної мережі спрямована на вирішення транспортної проблеми. У межах червоних ліній вуличної мережі необхідно впроваджувати застосування шумозахисних заходів для першої лінії забудови (віконні блоки, облицювальні матеріали, озеленення вздовж вулиць).

Деревопереробний об'єкт, який є також джерелом шуму, розташований у комунальній зоні, з дотриманням санітарних норм.

Головні планувальні обмеження населеного пункту представлені санітарно-захисними зонами:

Здійснення екологічної політики має бути орієнтоване не на екстенсивні дії (віддалення від джерела забруднення), а на усунення причини забруднення (впливу цього джерела на довкілля) та забезпечення екологічної стабільності при розвитку села. Основний шлях в цьому напрямку – модернізація застарілих технологій виробничих процесів на існуючих підприємствах.

Система планувальних обмежень техногенного характеру представлена санітарно-захисними та охоронними зонами від промислових та сільськогосподарських підприємств і виробництв, транспортних об'єктів, і об'єктів комунального призначення та інженерних споруд і комунікацій.

Від існуючих промислових підприємства які відносяться до IV-V класу шкідливості, нормативна санітарно-захисна зони становлять 50 м.

У відповідності з ДСП 173-96 (п. 5.14) проекти організації СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) кожного підприємства окремо.

Одними із суттєвих джерел забруднення природного середовища і важливих факторів, які обумовлюють планувальну структуру населеного пункту з точки зору територіальної обмеженості, є кладовища традиційного поховання. Санітарно-захисна зона від території діючих кладовищ до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м (витримується), а від закритого – 100 м. Умови утримання та упорядкування кладовищ повинні відповідати вимогам ДСП 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» від 01.07.1999 року.

При прийнятті проектних рішень щодо функціонального використання території також враховуються охоронні зони комунікаційних об'єктів та інженерних мереж. Таким планувальним обмеженням є наявні ЛЕП 10 кВ, із зонами охорони 10 м по обидві сторони, підземний кабель, охоронна зона 1,0 в обидві сторони (Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 1997 р. N209 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж»).

Планувальні обмеження природоохоронного значення представлені прибережно-захисною смугами річок та інших водних об'єктів.

Господарське використання земель в межах прибережних захисних смуг регламентується дією Земельного та Водного кодексів України. Згідно Закону України «Про внесення змін до Водного та Земельного кодексів України щодо прибережних захисних смуг» прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою. На даний час проекти землеустрою водоохоронних зон та прибережних захисних смуг всіх водних об'єктів в межах території села не розроблявся. На даному етапі з урахуванням сучасних вимог землекористування, постала необхідність розробки таких проектів.

Основні планувальні обмеження які слід враховувати

Об'єкти	Параметри обмеження, м	Документ
Транспортні мережі та споруди (санітарно-захисні зони)		
АЗС, СТО	25/50	ДСП 173-96, табл.10.1 ДБН Б.2.2-12:2018
Автомобільна дорога		ДБН Б.2.2-12:2018, п.10.1.6
Об'єкти комунального призначення (санітарно-захисні зони)		
Кладовища (для яких вичерпаний кладовищний період /діючі)	100/300	Табл.9.1 ДБН Б.2.2-12:2018
Комунікаційні об'єкти (охоронні зони)		
ЛЕП (10 кВ, 35 кВ), кабелі	10-15 1.0	Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.1997 р. N 209
Інженерні мережі: газопроводи, водопроводи, тощо		Додаток И.1 ДБН Б.2.2-12:2018
Природоохоронні території		
Прибережна захисна смуга річок та ставків	25 м	Водний кодекс України (ст. № 88)

3.3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, які ймовірно зазнають впливу

Село Ставне є частиною центральної зони урбанізації (з центром в м.Ужгород). Для Ужгородського району наявна маятникова міграція робочої сили.

Соціальна та інженерно-транспортна інфраструктура на території с.Ставне досить розвинута. Існуючі виробничі підприємства, заклади обслуговування, сільськогосподарські угіддя роблять село привабливим для нових інвестицій.

Виходячи з намічених тенденцій щодо удосконалення мережі автомобільних доріг, вздовж автошляху Н-13 необхідно передбачити будівництво мотелів, автостоянок та інших об'єктів обслуговування.

Для збереження та утримання територій села, раціонального використання наявних природних ресурсів, передбачено висадження водоохоронних насаджень.

Мальовничі краєвиди, затишні місця навколо села, наявні пам'ятки архітектури, сакральні споруди різних конфесійні створюють значний потенціал у розвитку зеленого туризму.

Для захисту поверхневих вод передбачено будівництво очисних споруд.

Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

На території Закарпатської області централізований збір та видалення твердих побутових відходів здійснює 29 спеціалізованих підприємств (найбільші ТОВ "АВЕ Ужгород", ТОВ "АВЕ Виноградів", ТОВ "АВЕ Мукачево" та ТОВ "Берег-Вертикал"). Даними суб'єктами господарювання здійснюється централізований збір та вивезення ТПВ із 150 населених пунктів.

Всього в регіоні централізований збір ТПВ організовано у 363 населених пунктах, що становить 60 % від загальної кількості (609) населених пунктів області. Збирання побутових відходів від населення та суб'єктів господарської діяльності здійснюється також самостійно підприємствами та організаціями, окремими приватними структурами і спеціалізованими комунальними службами при сільських радах.

Роздільний збір ТПВ (скла, пластику та металобрухту) впроваджено у містах Ужгород, Мукачево, Чоп, Перечин, Хуст, Виноградів та деяких населених пунктах Ужгородського, Хустського та Рахівського районів (всього в 120 населених пунктах регіону). Потужності з утилізації побутових відходів відсутні.

Окремі види відходів, що не підлягають видаленню на сміттєзвалища (люмінесцентні та ртутні лампи, чорний та кольоровий металобрухт, свинцеві акумулятори, відходи пластмаси, поліетилену, склобою, картону та макулатури) збираються спеціалізованими підприємствами (всього 42 суб'єкти господарювання), якими, згідно із звітними даними, впродовж 2019 року зібрано 191 тонна склобою, 542 тонни макулатури, 64 тонни відходів полімерних.

Згідно з даними Головного управління статистики в області функціонує 1 установка для утилізації відходів, 24 установки для спалювання відходів з метою отримання енергії, 5 установок для спалювання відходів з метою теплового перероблення, 35 інших установок для видалення (крім спалювання) відходів.

Пропозиції з санітарного очищення передбачають розробку «Схеми санітарного очищення» та прибирання території села та втілення її рекомендацій.

Сміттєзвалище та місце захоронення тварин на території села Ставне та на навколишній оточуючій території відсутні.

На даний час тверді побутові відходи (ТПВ) вивозяться ТОВ «АВЕ» на сміттєзвалище в с.Барвінок.

Щорічний обсяг утворених твердих побутових відходів на розрахунковий період складає до 1 456 713 кг/рік (1,5 тис.т/рік).

Слід відзначити основні проблемні питання санітарної очистки території села на даний час, а саме:

- відсутність ефективної схеми роздільного збору сміття для вилучення сировинно-цінних матеріалів (паперу, скла, металу тощо) та сортувальної лінії ТПВ;
- відсутність пунктів прийому вторинної сировини;
- відсутність станцій переробки побутового сміття сучасними методами;
- питання збору та захоронення ремонтних (будівельних) відходів зможуть бути вирішені комплексно, на районному рівні.

Генеральним планом пропонується розбудова та благоустрій вже існуючих майданчиків та будівництво нових, належним чином вимощених та огорожених, обладнаних сучасними євроконтейнерами для роздільного збирання ТПВ.

Стратегія розвитку населеного пункту

У проектних рішеннях генерального плану передбачено поступове зростання економічного, демографічного, ресурсного та природного потенціалу з врахуванням державних та регіональних інтересів. В проекті генерального плану закладена стратегія розвитку, яка передбачає створення нових та розвиток існуючих містобудівних факторів, а саме:

- впорядкування території громадського центру;
- розвиток житлової садибної забудови;

- удосконалення інженерної та транспортної інфраструктури;
- розвиток виробничих територій.

В проектних рішеннях також передбачено вдосконалення інженерної інфраструктури:

- будівництво мереж водовідведення та мереж зливної каналізації;
- обов'язкове обладнання житлової садибної забудови індивідуальними спорудами для очищення каналізаційних стоків (на першу чергу);
- подальша реконструкція зовнішнього освітлення вулиць із застосуванням енергозберігаючих ліхтарів.

Напрями і орієнтовані параметри територіального розвитку, формування інженерно-транспортної інфраструктури

Інженерно-транспортну інфраструктуру планується розвивати з врахуванням уже наявної. Пріоритетом є розбудова виробничих територій, будівництво організованого водовідведення господарсько-побутових стоків, облаштування зон відпочинку і проведення комплексного благоустрою території.

Забудова у нових кварталах житлової забудови планується з будівництвом мереж водопостачання, водовідведення, електропостачання, газопостачання.

• Характеристика стану довкілля в загальному по селу

Здоров'я населення є чутливими показниками, які відображають зміни в якості навколишнього природного середовища. Чисельні дані свідчать про те, що в екологічно несприятливих районах реєструється збільшення рівня смертності та захворюваності населення, при цьому відстежується певний зв'язок з екологічними особливостями району.

Найгострішою проблемою у сфері охорони атмосферного повітря є використання застарілих технологій виробництва теплової енергії для обігріву приміщень, та збільшення кількості викидів відпрацьованих вихлопних газів від автомобільного транспорту що спричиняє негативний вплив як на стан довкілля в цілому та зокрема на здоров'я населення.

Характеризуючи стан атмосферного повітря в цілому по Закарпатській області необхідно відзначити деяке його поліпшення та стабілізацію рівнів забруднення. За даними Головного управління статистики у Закарпатській області викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення за 2017 рік становлять 3,2 тис.т.

Забруднення поверхневих вод на території с.Славне зумовлено тим, що частково відсутня централізована каналізація на всій території, використання поливу для вирощування сільськогосподарських культур із застосуванням пестицидів, а також відсутність сучасного полігону для твердих побутових відходів.

Можна також перерахувати наступні ключові проблеми Славненської ОТГ в галузі охорони навколишнього природного середовища:

1. Відсутність сміттєзвалища.
2. Відсутність підприємств з переробки ТПВ.
3. Відсутність або незадовільний стан каналізаційних мереж.
4. Низький рівень екологічної культури у населення.
5. Низький рівень використання альтернативних та відновлювальних джерел енергії.
6. Недостатня розвиненість системи екологічного моніторингу. Слабка мотивація впливу органів місцевого самоврядування на процеси антропогенного навантаження в населеному пункті.

Санітарне очищення території

Для забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова кабінету Міністрів від 04.04.2004 р. № 265) передбачається організація роздільного збору побутових відходів із наступним використанням і утилізацією.

Майданчик для встановлення контейнерів для сміття повинен бути огорожений і мати тверде покриття. Для тимчасового збирання побутових відходів рекомендується використовувати контейнери об'ємом 1,1 м³.

До основних проблем санітарної очистки території відносяться:

- відсутність ефективної схеми роздільного збору сміття для вилучення сировинно-цінних матеріалів (паперу, скла, металу тощо) та сортувальної лінії ТПВ;
- відсутність пунктів прийому вторинної сировини;
- відсутність станцій переробки побутового сміття сучасними методами;
- також не вирішено питання збору та захоронення ремонтних (будівельних) відходів.

Збирання та вивезення побутових відходів у межах території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року N 1173.

Ґрунти

Зміни, які чинять шкідливі впливи на ґрунтовий шар не відбудуться зважаючи на відповідні проектні заходи.

З метою покращення стану навколишнього середовища проектом передбачається ряд планувальних та інженерних заходів, до яких відносяться:

1). Заходи, що впливають на всі компоненти середовища і в цілому покращують санітарно-гігієнічні умови:

- проведення забудови згідно з наміченим функціональним зонуванням;
- інженерна підготовка території - вертикальне планування та регулювання поверхневого стоку, благоустрій господарчих об'єктів, влаштування твердого покриття доріг;
- для забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова Кабінету Міністрів України від 04.04.2004 р. № 265) проектом передбачається організація роздільного збору побутових відходів із наступним використанням і утилізацією.

2) Заходи, що покращують стан повітряного басейну:

- інженерний благоустрій території;
- каналізування, санітарне очищення.

Біорізноманіття

Проектом передбачається максимально зберегти існуючі зелені насадження. Вирубка насаджень (дерев та чагарників) на проектних ділянках не передбачається.

Влаштування зелених зон має виключно позитивний вплив на біорізноманіття.

Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах проектування відсутні. Значних і незворотних змін в екосистемі дослідженої території в результаті будівництва/експлуатації об'єкту планової діяльності не прогнозується.

Наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин на території не відмічено. В процесі будівництва вплив на рослинний покрив, в основному, буде виявлятися в пошкодженні та частковому знищенні рослинності транспортними засобами, загибелі і пригніченні рослинного покриву при виникненні аварійних ситуацій.

Водне середовище

Негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів, надходження у водне середовище забруднюючих речовин - **не відбудуватиметься.**

Експлуатація проектного об'єкту не передбачає використання води на виробничі потреби.

Промислові відходи

Промислові відходи в процесі експлуатації промислових об'єктів від їх планової діяльності - *відсутні*.

Тверді побутові відходи

Тверді побутові відходи (ТПВ), що будуть утворюватися передбачається збирати в контейнери, та вивозити спеціалізованими організаціями згідно графіку та по мірі необхідності.

У разі виявлення та ідентифікації серед побутового сміття небезпечних відходів, – необхідно вживати заходів для їх видалення та утилізації відповідно до вимог чинного законодавства України.

Поверхневі та підземні води

Інфільтрація дощових вод у ґрунт з ділянок без твердого покриття передбачається природнім способом.

Дощові води будуть відводитися по спланованій території з твердим покриттям в систему дощової каналізації або в придорожню канаву.

Вплив на надра

Заходи для забезпечення нормативного стану земельних ресурсів під час рекультивації та будівництва включають:

1. Обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва.
2. Складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використанням його при рекультивації, вертикального планування будівельного майданчику.
3. Всі будівельні матеріали мають бути розміщені на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям.
4. Контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів.
5. Заправка будівельної техніки лише закритим способом – автозаправниками.
6. На будівельному майданчику біля в'їзних воріт передбачити місце мийки коліс для будівельного транспорту, що виїжджає.
7. Складання будівельних матеріалів та конструкцій в межах території відведення на вільних майданчиках з метою уникнення загромодження проїздів та проходів.

Тож у процесі будівництва та експлуатації об'єкту планової діяльності, створення додаткових негативних впливів на ґрунт та надра - *не передбачається*.

Атмосферне повітря

Очікується певний об'єм викиду димових газів від роботи двигунів внутрішнього згорання транспортних засобів спеціальних служб.

Викошені трави з території газонів та скверів передбачається вивозити в спеціальні місця для утилізації. Заборонено спалювання викошеної трави на території майданчика.

Шкідливий вплив на атмосферне повітря від експлуатації об'єктів планової діяльності очікується - *незначним*.

Акустичний вплив

Територія житлової забудови, на яку впливає шум об'єктів будівництва та планової діяльності підприємств становить 60 дБА, вночі - 50 дБА. Від спортивних залів – шум 55 дБА. (Наказ Міністерства здоров'я України від 22.02.2019 N463 «Про затвердження

Державних санітарних норм допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови»).

Під час будівництва об'єктів від роботи будівельної техніки та інвентарю можливе виконання тимчасового додаткового шумового навантаження. Під час експлуатації рівень технологічного шуму не перевищуватиме - 75 ДБ.

Світлове, теплове та радіаційне забруднення.

Перераховані впливи на довкілля від експлуатації об'єктів - *не передбачаються*.

Флора та і фауна

Охорона рослинного і тваринного світу.

Передбачається не менш ніж п'ятикратний покіс трави на території об'єктів з послідуочим її вивозом.

Незначним, короткостроковим фактором впливу на тваринний світ під час будівництва слугуватиме надмірний шум від роботи будівельної техніки та інвентаря.

Після завершення будівництва має проводитись комплексний благоустрій території. Влаштоване тверде покриття не передбачає знищення рослин чи тварин.

З огляду на характер запланованих робіт, значного впливу на місцеву фауну та флору не очікується.

Геологічне середовище

Очікується позитивний вплив.

4. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Проектні рішення розроблено згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань:

1) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

2) виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

3) планова діяльність об'єктів на території села не передбачає суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу;

4) проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

5) узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища в рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території було обґрунтовано;

6) забезпечення загальної доступності матеріалів даної містобудівної документації та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на веб-сайті органу місцевого самоврядування, у тому числі у формі відкритих даних, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, у місцевих періодичних друкованих засобах масової інформації, у загальнодоступному місці приміщення органу місцевого самоврядування, що розкриває

питання щодо гласності і демократизму при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;

7) у звіті СЕО надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

8) компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

9) оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

10) поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;

11) використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля від реалізації даної містобудівної документації.

Транскордонний вплив під час реалізації даної містобудівної документації частково присутній. У порівнянні з нульовою альтернативою, вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище він буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів. Рівень утилізації відходів, що є важливим індикатором регіонального розвитку, може залишитися на незмінному рівні.

5. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.01.2011 № 29) наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Ймовірність того, що реалізація даної містобудівної документації призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, і в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля - **є незначною**.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Коротко - та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) наразі відсутні.

Висновки щодо ймовірного впливу розробленої містобудівної документації на довкілля:

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації ДПТ не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану. Можливе, навіть, покращення якості атмосферного повітря внаслідок впровадження сучасної транспортної системи. (транспорткування громадян до ПП виключно електротранспортом).

Вплив на водні ресурси. Реалізація ДПТ не призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація містобудівної документації не має призвести до погіршення стану водних ресурсів. Будівництво мереж водопостачання, водовідведення та сільських очисних споруд, призведе до покращення якості поверхневих вод внаслідок очищення стічних вод.

Відходи. Модернізація системи поводження з твердими побутовими відходами має сприяти зменшенню обсягів утворення твердих побутових відходів.

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації ДПТ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз як зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Зменшенню вітрової та водної ерозії ґрунтів має сприяти реалізація оперативного завдання «Озеленення села». Уникненню будь-яких конфліктів щодо використання земельних ресурсів має сприяти реалізація цілі «Впровадження системи консультацій з громадськістю, залучення громадян до управління громадою».

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. Детальним планом не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття. Натомість реалізація оперативної цілі «Розвиток зелених рекреаційних зон на території» має сприяти зростанню кількості та якості наявних рекреаційних можливостей та покращенню естетичних показників зон відпочинку.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація містобудівної документації не має призводити до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини. Разом з тим, реалізація ДПТ має сприяти зростанню соціально-культурного потенціалу.

Вплив на населення та інфраструктуру. ДПТ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я місцевого населення, і має сприяти покращенню здоров'я громадян. До покращення транспортної системи має призвести реалізація стратегічної цілі «Розвиток транспортної інфраструктури».

Екологічне управління, моніторинг та інше. Розроблений детальний план не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає модернізацію об'єктів комунальної інфраструктури, модернізацію системи поводження з твердими побутовими відходами та підвищення енергоефективності управління комунальним господарством, передбачає створення системи моніторингу та її реалізацію. Моніторинг базуватиметься на аналізі досягнення запланованих результатів з використанням визначених показників (індикаторів), серед яких є й екологічні індикатори. Реалізація стратегічної цілі «Підвищення енергоефективності та впровадження альтернативних джерел енергії» має сприяти зменшенню споживання палива та енергії.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація даного ДПТ призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, *є незначною*.

ВИСНОВОК; *Таким чином, реалізація детального плану не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація даного ДПТ може призвести до покращення екологічної ситуації в селі Лубня та в цілому на території всієї Ставненської ОТГ.*

6. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зважаючи на державну політику в галузі енергозбереження, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, при будівництві нових об'єктів доцільно максимально повно використовувати сучасні високоефективні енергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожувальні конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії, тощо.

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, комплекс яких включає:

- ресурсозберігаючі заходи: збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи: функціональне зонування, дотримання санітарних розривів, озеленення. Дотримання проекту при проведенні будівельних робіт сприятиме максимальному збереженню ґрунтового і рослинного покриття, існуючого рельєфу.

Фрагментація території не передбачається. Всі ділянки планується використовувати по функціональному призначенню.

На всіх етапах реалізації містобудівної документації, проектні рішення будуть здійснюватися в відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі вимоги Закону України «Про охорону земель»; Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»; Закону України «Про охорону атмосферного повітря» тощо.

Охоронні заходи – передбачити систему моніторингу зі спостереженням за технічним станом обладнання, за станом ґрунтів та здійснення контролюють за дотриманням ГДВ забруднюючих речовин в атмосферному повітрі у зоні впливу планової діяльності.

7. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА

З метою розгляду альтернативних проектних рішень та їх екологічних наслідків під час стратегічної екологічної оцінки даного детального плану території, не передбачається розглянути «Нульовий сценарій», без впровадження проектних змін.

Альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування.

У разі незатвердження документа державного планування та відмова від реалізації будівництва нових об'єктів, призведе до неможливості подальшого економічного розвитку населеного пункту. Цей сценарій може розумітися, як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля.

За таким варіантом подальший стабільний розвиток населеного пункту є очевидно проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, хаотичної забудови, погіршення ситуації в цілому.

7.1. Обґрунтування вибору.

Альтернативи іншого характеру відсутні з огляду на необхідність провадження планованої діяльності об'єкту саме на даній території.

7.2. Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки.

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище в період будівництва та функціонування будівель і споруд ПП, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проекту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи що були використані під час стратегічної екологічної оцінки:

1) аналіз слабких та сильних сторін проекту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації, а саме:

- проаналізовано в регіональному плані природні умови території, яка межує з ділянкою розміщення планової діяльності, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;

- розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення повітряного середовища;

- оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;

- проаналізовано склад ґрунтів, рівні залягання підземних вод, особливості гідрогеологічних умов майданчика за результатами інженерно-геологічних вишукувань;

2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;

3) розглянуто способи ліквідації наслідків;

4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності;

5) отримання зауважень і пропозицій до проекту містобудівної документації;

6) проведення громадського обговорення у процесі розробки проекту містобудівної документації.

В ході СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

8. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Організація моніторингу фактичного впливу містобудівної документації на довкілля

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження детального плану території. Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації містобудівної документації, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Протокол про СЕО встановлює необхідність здійснення моніторингу значного впливу на довкілля, у тому числі здоров'я населення, від реалізації затвердженого плану або програми (ст. 12). Результати моніторингу мають бути доведені до відома природоохоронних органів і органів охорони здоров'я, а також громадськості.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію ДПТ;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;

- перевірки того, що прийняті рішення в ДПТ реалізується та виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Організація моніторингу вимагає визначення того, хто повинен здійснювати моніторинг, хто повинен забезпечувати доступ до результатів, що має бути предметом моніторингу, яка інформація повинна оприлюднюватися (безпосередні дані вимірювань або результати їх аналізу), де слід здійснювати моніторинг, з якою періодичністю і протягом якого часу, коли слід оприлюднити результати, які методи моніторингу та поширення інформації слід використовувати.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Для організації моніторингу пропонується створити Комітет з управління впровадженням. До складу Комітету мають входити представники органу місцевого самоврядування та представники об'єднань громадян.

Підсумки моніторингу підводяться один раз на півроку у вигляді піврічних звітів.

При цьому фіксуються та аналізуються:

- а) ступінь виконання кожного наміченого завдання;
- б) невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- в) дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів;
- г) оцінка потреб у фінансуванні; д) пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів.

Система запропонованих індикаторів включає, зокрема і еколого-економічні індикатори:

- економія бюджетних коштів в результаті впровадження енергоефективних заходів;
- обсяг фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища;
- кількість осіб, залучених до заходів з екологічної освіти.

Організація моніторингу реалізації даного ДПТ рекомендується шляхом здійснення наступних заходів:

- порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками, в яких реалізуються заходи планової діяльності, один раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження.

У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів планованої діяльності;

- порівняння фактичних показників індикаторів виконання заходів планової діяльності, зокрема рівня викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, один раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження.

8.1. План екологічного моніторингу

Положення щодо створення системи моніторингу довкілля повинно визначати порядок створення та функціонування системи з урахуванням;

- стану довкілля та природоохоронної діяльності на даній території,
- визначає основні завдання системи моніторингу довкілля,
- безпосередніх суб'єктів системи, їх завдання відповідно до конкретного ресурсу,
- принципи організації та функціонування системи,

- взаємовідносини між суб'єктами під час створення та опрацювання системи моніторингу, структуру системи, організаційний механізм її створення.

Запропоноване Положення щодо створення системи моніторингу довкілля на території Ставненської ОТГ слід розробити відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.98 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля».

Система моніторингу довкілля - це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки.

Екологічний та соціальний моніторинг буде здійснюватися з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства під час будівництва та експлуатації та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проекту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними та достатніми.

Екологічний та соціальний моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Програма екологічного моніторингу буде працювати під час будівництва та експлуатації конкретних об'єктів. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Постійний моніторинг буде здійснюватися під час всього життєвого циклу об'єкту: будівництво - експлуатація - виведення із експлуатації.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

1. Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
2. Встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. Візуальний огляд;
4. Регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження;
5. Регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планованої діяльності;
6. Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище.
7. Регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

Внутрішній моніторинг

Перед початком будівництва має бути призначено фахівця, який відповідатиме за дотримання екологічних та соціальних вимог під час будівельних робіт. Також ця людина буде підтримувати регулярний контакт не тільки із державними контролюючими органами, а й начальником відділу охорони навколишнього природного середовища, начальником відділу охорони праці та особою, відповідальною на підприємстві за зв'язок із громадськістю та корпоративну соціальну відповідальність.

Зовнішній моніторинг та оцінка

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту силами органів державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками кредиторів та інвесторів, в т.ч. з залученими аудиторськими компаніями.

Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль підприємства шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Органи місцевого самоврядування та місцеві громадські об'єднання мають право долучатись до контролюючих органів або відвідувати об'єкти самостійно. Відповідно до вимог біобезпеки, що встановлені на кожному окремому підприємстві, будуть публікуватись на власному сайті сканкопії результатів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках моніторингу, не пізніше ніж через 5 (п'ять) робочих днів після отримання їх оригіналів.

РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ (РНХ), ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНИХ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

У Звіті з стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації проведено оцінку впливів на довкілля у регіоні його розміщення. Даний документ - Резюме нетехнічного характеру (РНХ) - містить коротку інформацію про потенційні екологічні та соціальні наслідки, які мають відношення до реалізації даного ДПТ на весь період його дії. Пропонуються заходи по зниженню негативних екологічних та соціальних наслідків, що можуть виникнути в процесі реалізації наміченого генпланом до будівництва та експлуатації окремих об'єктів планованої діяльності (виробничого та громадського призначення, житлового будівництва).

Найбільш вразливою складовою планової діяльності об'єкту що призводить до певного негативного впливу на довкілля - це викиди в атмосферне повітря від роботи двигунів внутрішнього згорання автотранспорту та будівельної техніки.

Документ (РНХ) буде розміщений для ознайомлення і для надання коментарів. Будь-яка особа може надати свої зауваження та рекомендації щодо екологічних, соціальних та інших аспектів цього проекту до органу місцевого самоврядування.

Резюме нетехнічного характеру інформації розраховане на широку аудиторію.

Результати аналізу впливу на довкілля від провадження планованої діяльності на території села Лубня наведені нижче. Основними видами впливу планової діяльності на навколишнє середовище може бути вплив на:

Соціальне середовище. Населення не зазнаватиме негативного впливу від провадження планованої діяльності об'єкту Пункту Пропуску. Вплив на соціально-економічні умови від впровадження планованої діяльності визначається створенням робочих місць для населення, яке проживає в межах даного населеного пункту, сплатою податків в місцеві бюджети.

Фауна, флора, біорозмаїття. При впровадженні планованої діяльності забруднення навколишнього середовища не відбуватиметься, відповідно, стан фауни, флори, біорозмаїття не зазнаватиме негативного впливу.

Землі. Негативний вплив відсутній. Розміщення об'єкту планової діяльності забезпечено з дотриманням санітарних розривів. Потенційні забруднювачі ґрунтів та підземних вод за межами території села відсутні.

Ґрунти. Передбачена експлуатація всіх об'єктів у відповідності з технологічними режимами роботи, забезпечує збереження скелету пласта та не впливатиме негативно на стан ґрунтів.

Поверхневі води. Забруднення поверхневих вод внаслідок провадження планованої діяльності не відбуватиметься.

Атмосферне повітря. Під час планової експлуатації буде відбуватись певне забруднення атмосферного повітря димовими газами автомобілів. Їх об'єм (при необхідності), буде розрахований в складі розділу ОВНС до робочого проекту окремих об'єктів будівництва. Якість атмосферного повітря не зазнаватиме значного негативного впливу від впровадження планованої діяльності. Суттєвих змін клімату та мікроклімату в бік погіршення не буде. Викиди парникових газів при експлуатації всіх об'єктів - відсутні.

Вплив планованої діяльності на культурну спадщину. Негативний вплив планованої діяльності на культурну спадщину не прогнозується. В процесі планованої діяльності окремих об'єктів буде відбуватись з дотриманням вимоги чинного законодавства України, зокрема, частини першої статті 37 закону України «Про охорону культурної спадщини». Пам'ятники архітектури і містобудування, садово-паркового мистецтва національного та місцевого значення на території здійснення планової діяльності відсутні.

Список посилань

1. «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів. ДСП № 173-96», затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 24 липня 1996 р. за № 379/1404 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства охорони здоров'я № 362 від 02.07.2007, № 653 від 31.08.2009.

2. Методичні рекомендації МР 2.2.12-142-2007. «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджені наказом МОЗ України № 184 від 13.04.2007 р.

3. ДБН А.2.2.-1-95 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Основні положення проектування». Київ, 1996 р.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку».
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

2. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018. N 296.
https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.

3. Д О П О В І Д Ь ПРО СТАН НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ за 2019 рік

4. Екологічний паспорт Закарпатської області.
http://ecozaikarpat.gov.ua/?page_id=308

5. Схема екологічної мережі Ужгородського району.

6. Все про Закарпатську область.
<http://ukrtur.narod.ru/turizm/regionukr/zakarp/geopoloshzak/geopolozakar.htm>

7. ГІДРОГЕОЛОГІЧНІ УМОВИ УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ
mmmykyta@ukr.net;

8. Кліматична характеристика смт. Середнє Ужгородського району
Закарпатської області. від Закарпатського обласного центру з гідрометеорології від 06.05.2020 р. №09-04/614

ВИСНОВОК

1. Намічена стратегія при реалізації даної містобудівної документації «Будівництво пункту пропуску на українсько-польському кордоні „Лубня-Волосате”, за межами населеного пункту, на території Ставненської сільської ради Ужгородського району Закарпатської області», базується на принципі збалансованого розвитку і охоплюють економічну, екологічну і соціальну складові розвитку даної громади.
2. Аналіз трендів стану довкілля в даній місцевості виявив тенденції зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скорочення забору і використання прісної води, скорочення обсягів утворення відходів.
3. Стратегія розвитку села спрямована на зменшення антропогенного впливу на довкілля. Реалізації даного ДПТ узгоджуються з Генеральним планом с.Лубня, регіональними екологічними цілями, визначеними в стратегії розвитку Ужгородського району.
4. Основними антропогенними чинниками змін в селі є транспортне навантаження та недостатньо ефективна система поводження з твердими побутовими відходами, що призводить до забруднення довкілля.
5. Реалізація даного ДПТ не повинна призвести до появи нових негативних наслідків для довкілля, якщо під час її реалізації будуть належним чином враховані природоохоронні вимоги. Реалізація цілей викладених в даному звіті СЕО може призвести до покращення екологічної ситуації на даній території.
6. Ймовірність того, що реалізація даної містобудівної документації призведе до можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля є незначною.
7. Моніторинг ефективності реалізації прийнятих проектних рішень Генерального плану с.Лубня є важливою формою контролю та необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку даної сільської ради. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними екологічними індикаторами та їх постійний аналіз для належного врахування екологічної складової в процесі прийняття рішень щодо планування розвитку селища у майбутньому.

З огляду на зазначене вище можна стверджувати, що в цілому розроблення даної містобудівної документації було проведено з урахуванням ймовірних негативних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації.

Реалізація даного ДПТ за умови дотримання екологічних вимог, має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля.

Поеднання зусиль, спрямованих на заохочення підприємництва, в тому числі «зеленого» бізнесу, із зусиллями, спрямованими на створення енергоефективної та дружньої до довкілля інфраструктури, забезпечуватиме розвиток села Лубня як села високої якості життя.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок що містобудівна документація «Будівництво пункту пропуску на українсько-польському кордоні „Лубня-Волосате”, за межами населеного пункту, на території Ставненської сільської ради Ужгородського району Закарпатської області», відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів передбачених матеріалами СЕО не справляє значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Замовник ЗВІТУ:

Ставненська сільська рада Ужгородського району.
Юридична адреса: 89014, Закарпатська обл., Ужгородський район,
с.Ставне будинок 253.
[http:// stav.gov.ua /](http://stav.gov.ua/) e-mail: otg@stav.gov.ua

Виконавець ЗВІТУ:

ФОП – Зазулич С.І.
кваліфікаційний сертифікат архітектора

«Розроблення містобудівної документації» Серія АР №003307
член Національної Спілки Архітекторів України
дійсний член Академії Будівництва України